

แนวทางและวิธีการดำเนินการเกี่ยวกับการกวดขันรถยนต์ รถจักรยานยนต์ จอดหรือขับขึ้นทางเท้า
ตามโครงการกวดขันรถยนต์ รถจักรยานยนต์ จอดหรือขับขึ้นทางเท้า
ด้วยเทคโนโลยี AI (Artificial Intelligence)

เนื่องจากปัจจุบันมีการจอดและขับขึ้นรถยนต์ รถจักรยานยนต์บนทางเท้าโดยมิได้เป็นการขับขึ้นเพื่อเข้าไป
ในอาคารหรือมีประกาศของเจ้าพนักงานจราจรผ่อนผันเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก ซึ่งการกระทำดังกล่าวถือเป็น
ความผิดตามมาตรา ๑๗ (๒) แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของ
บ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกอบมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ ซึ่งเป็น
ความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัย สำนักเทศกิจและสำนักการจราจรและขนส่งจึงได้จัดทำโครงการ
กวดขันรถยนต์ รถจักรยานยนต์ จอดหรือขับขึ้นทางเท้าด้วยเทคโนโลยี AI (Artificial Intelligence)
โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนได้รับความสะดวก มีความปลอดภัยในการใช้ทางเท้า ส่งเสริมให้ประชาชน
มีจิตสำนึก สร้างวินัยให้กับผู้ขับขึ้นและตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อการใช้ทางเท้าร่วมกัน ทั้งยังเพื่อลดจำนวน
ผู้กระทำความผิดที่จอดหรือขับขึ้นรถบนทางเท้าให้กรุงเทพมหานครเป็นเมืองน่าอยู่ สวยงาม สะอาด
เป็นระเบียบเรียบร้อยและมีสภาพแวดล้อมที่ดี การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น
โดยได้กำหนดการติดตั้งกล้อง CCTV ด้วยเทคโนโลยี AI (Artificial Intelligence) จำนวน ๑๐๐ จุด
(๕๐ สำนักงานเขต) สำนักเทศกิจจึงได้กำหนดแนวทางและวิธีการดำเนินการเกี่ยวกับการกวดขันรถยนต์
รถจักรยานยนต์ จอดหรือขับขึ้นทางเท้าตามโครงการกวดขันรถยนต์ รถจักรยานยนต์ จอดหรือขับขึ้นทางเท้า
ด้วยเทคโนโลยี AI (Artificial Intelligence) ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในแนวทางนี้

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า

(๑) พนักงานเจ้าหน้าที่ที่พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
พ.ศ. ๒๕๓๕ บัญญัติไว้ ได้แก่

- ปลัดกรุงเทพมหานคร
- รองปลัดกรุงเทพมหานคร
- ผู้อำนวยการเขต
- ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขต

(๒) ผู้ที่ได้รับมอบอำนาจของปลัดกรุงเทพมหานครในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการรักษา
ความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมืองให้ปฏิบัติราชการแทน ตามคำสั่งกรุงเทพมหานคร
ที่ ๓๑๙๙/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ได้แก่

- ผู้อำนวยการสำนักเทศกิจ
- รองผู้อำนวยการสำนักเทศกิจ
- ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจและบังคับการ สำนักเทศกิจ
- ผู้อำนวยการส่วนตรวจและบังคับการ ๑ - ๓ สำนักงานตรวจและบังคับการ สำนักเทศกิจ

(๓) ผู้ที่ได้รับมอบอำนาจของผู้อำนวยการเขตในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติรักษา
ความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรักษา
ความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ ให้ปฏิบัติราชการแทน^๑ ได้แก่

^๑ อาศัยอำนาจตามมาตรา ๘๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ ประกอบความเห็น
คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย ครั้งที่ ๑ ครั้งที่ ๓๐/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๐

- หัวหน้าฝ่ายเทศกิจ
- หัวหน้าฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ
- หัวหน้าฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาล

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยประกาศกำหนดให้เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัย ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ ได้แก่

- (๑) ผู้อำนวยการสำนักเทศกิจ
- (๒) รองผู้อำนวยการสำนักเทศกิจ
- (๓) ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจและบังคับการ สำนักเทศกิจ
- (๔) ผู้อำนวยการกองนิติการและบังคับคดี สำนักเทศกิจ
- (๕) ผู้อำนวยการส่วนตรวจและบังคับการ ๑ สำนักเทศกิจ
- (๖) ผู้อำนวยการส่วนตรวจและบังคับการ ๒ สำนักเทศกิจ
- (๗) ผู้อำนวยการส่วนตรวจและบังคับการ ๓ สำนักเทศกิจ
- (๘) ผู้อำนวยการเขต
- (๙) ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขต
- (๑๐) ข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญ ซึ่งดำรงตำแหน่งนิติกร ระดับชำนาญการขึ้นไป สำนักเทศกิจ
- (๑๑) ข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญ ซึ่งดำรงตำแหน่งนิติกร ระดับชำนาญการขึ้นไป ฝ่ายเทศกิจทุกสำนักงานเขต
- (๑๒) ข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญ ซึ่งดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานเทศกิจ ระดับชำนาญการขึ้นไป สำนักเทศกิจ
- (๑๓) ข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญ ซึ่งดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานเทศกิจ ระดับชำนาญการขึ้นไป ฝ่ายเทศกิจ ทุกสำนักงานเขต

และให้รวมถึงประกาศกระทรวงมหาดไทยที่กำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐเพิ่มเติมด้วย

“เจ้าหน้าที่เทศกิจ” หมายความว่า ข้าราชการและลูกจ้างเทศกิจที่ได้รับมอบหมายหน้าที่ให้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งไม่ใช่ “พนักงานเจ้าหน้าที่” หรือ “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ตามแนวทางนี้

วิธีการและขั้นตอนการปฏิบัติ

ข้อ ๒ พนักงานเจ้าหน้าที่

๒.๑ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตรวจสอบข้อมูลภาพถ่ายรถยนต์ รถจักรยานยนต์ ที่จอดหรือขับขึ้นทางเท้าจากกล้อง CCTV ด้วยเทคโนโลยี AI (Artificial Intelligence) ดังนี้

๒.๑.๑ กรณีภาพถ่ายซ้ำในเวลาต่อเนื่องกัน ให้ถือเป็นการกระทำความผิดครั้งเดียว และให้เลือกภาพที่ชัดเจนมากที่สุด หากปรากฏภาพถ่ายทะเบียนรถไม่ชัดเจนให้จำหน่ายเรื่องออกจากระบบ

๒.๑.๒ กรณีภาพถ่ายทะเบียนรถชัดเจนให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) สืบค้นข้อมูลทะเบียนรถจากฐานข้อมูลของกรมการขนส่งทางบก เพื่อให้ทราบว่า มีผู้ใดเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์หรือมีผู้ใดเป็นผู้ครอบครอง

(๒) สืบค้นข้อมูลที่อยู่ภูมิลำเนาของเจ้าของกรรมสิทธิ์หรือผู้ครอบครองรถ จากข้อมูลทะเบียนราษฎร

(๓) บันทึกข้อมูลการสืบค้นทะเบียนรถและข้อมูลภูมิตำแหน่งในระบบ AI (โครงการกวดขันรถยนต์ รถจักรยานยนต์ จอดหรือขับขึ้นทางเท้าด้วยเทคโนโลยี AI)

๒.๑.๓ กรณีสืบค้นข้อมูลทะเบียนรถจากฐานข้อมูลของกรมการขนส่งทางบกแล้วไม่ปรากฏข้อมูลว่าผู้ใดเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์หรือผู้ใดเป็นผู้ครอบครองรถ ให้มีหนังสือขอทราบข้อมูลของเจ้าของกรรมสิทธิ์หรือผู้ครอบครองรถจากหมายเลขทะเบียนรถดังกล่าว ไปยังสำนักทะเบียนขนส่งพื้นที่กรุงเทพมหานครหรือกรมการขนส่งทางบก ตามแบบหนังสือขอทราบข้อมูลทะเบียนรถตาม (แบบ AI ๐๑) ที่แนบ

(๑) หากพบข้อมูลเจ้าของกรรมสิทธิ์หรือผู้ครอบครองรถให้ปฏิบัติตามข้อ ๒.๑.๒ (๒) (๓) และดำเนินการตามข้อ ๒.๒ หรือข้อ ๒.๓ แล้วแต่กรณี

(๒) หากไม่พบข้อมูลผู้กระทำความผิดจากสำนักทะเบียนขนส่งพื้นที่กรุงเทพมหานครหรือกรมการขนส่งทางบก หรือไม่สามารสืบหาตัวเจ้าของกรรมสิทธิ์หรือผู้ครอบครองรถได้ ให้จำหน่ายเรื่องออกจากระบบ

๒.๒ กรณีพบการกระทำความผิดอยู่นอกพื้นที่เขต ให้ดำเนินการจัดส่งเรื่องไปยังสำนักงานเขตที่มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการต่อไป

๒.๓ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่รวบรวมเอกสารพยานหลักฐานและภาพถ่ายทั้งหมด ส่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อดำเนินการปรับเป็นพินัยต่อไป

ข้อ ๓ เจ้าหน้าที่ของรัฐ

เมื่อได้รับเอกสารพยานหลักฐานทั้งหมดจากพนักงานเจ้าหน้าที่แล้วให้ดำเนินการ ดังนี้

๓.๑ การแสวงหาข้อเท็จจริง

๓.๑.๑ ให้ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนของเอกสารและพยานหลักฐานที่ได้รับจากพนักงานเจ้าหน้าที่ หากไม่ครบถ้วนหรือไม่ถูกต้องให้แจ้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อแก้ไขและให้ส่งเพิ่มเติมจนครบถ้วน แล้วดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงตามข้อ ๖ ของกฎกระทรวงการแสวงหาข้อเท็จจริง การรวบรวมพยานหลักฐาน และการชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา พ.ศ. ๒๕๖๖ ดังนี้

๓.๑.๑.๑ กรณีเจ้าของกรรมสิทธิ์หรือผู้ครอบครองรถเป็นบุคคลธรรมดา ให้มีหนังสือแสวงหาข้อเท็จจริงที่ออกจากระบบ AI (โครงการกวดขันรถยนต์ รถจักรยานยนต์ จอดหรือขับขึ้นทางเท้าด้วยเทคโนโลยี AI) พร้อมภาพถ่ายการกระทำความผิดจากกล้อง CCTV ด้วยเทคโนโลยี AI (Artificial Intelligence) ส่งไปยังเจ้าของกรรมสิทธิ์หรือผู้ครอบครองรถ เพื่อขอเชิญพบให้ข้อเท็จจริงว่าใครเป็นผู้กระทำความผิดที่แท้จริงภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่รับแจ้ง ตามแบบหนังสือแสวงหาข้อเท็จจริงของเจ้าหน้าที่ของรัฐ (แบบ AI ๐๒) ที่แนบ

(๑) กรณีพ้นกำหนดระยะเวลาไม่มาตามหนังสือขอเชิญพบเพื่อให้ข้อเท็จจริงหรือกรณีเจ้าของกรรมสิทธิ์หรือผู้ครอบครองรถ หรือผู้ซึ่งเชื่อได้ว่ากระทำความผิดได้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้วไม่อาจรับฟังได้ หรือเป็นกรณีหนังสือส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับถูกส่งกลับมายังเจ้าหน้าที่ของรัฐเนื่องจากไม่มีผู้รับ ผู้รับย้ายที่อยู่ หรือไม่สามารถติดต่อได้ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการปรับเป็นพินัย โดยออกหนังสือแจ้งข้อกล่าวหาตามแนวทาง วิธีการและขั้นตอนการปฏิบัติงานตามกฎหมายว่าด้วยการปรับเป็นพินัยกรณีความผิดตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประกอบระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยระเบียบปฏิบัติในการปรับเป็นพินัยของเจ้าหน้าที่ของรัฐในสังกัดกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๖๗ ต่อไป

(๒) กรณีเจ้าของกรรมสิทธิ์หรือผู้ครอบครองรถหรือผู้ซึ่งเชื่อได้ว่ากระทำความผิดได้มาชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว ผลปรากฏว่าไม่ได้กระทำความผิดตามวันและเวลาดังกล่าว ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐพิจารณายุติเรื่องกับเจ้าของกรรมสิทธิ์หรือผู้ครอบครองรถรายนี้ แล้วดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงต่อไปว่าใคร

เป็นผู้กระทำความผิดที่แท้จริง ตามข้อ ๖ ประกอบข้อ ๑๒ ของกฎกระทรวงการแสวงหาข้อเท็จจริงการรวบรวมพยานหลักฐาน และการชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา พ.ศ. ๒๕๖๖ ต่อไป

ในการแสวงหาข้อเท็จจริงเพื่อให้ทราบถึงตัวผู้กระทำความผิด สำนักงานเขตอาจออกตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ วันและเวลาใกล้เคียงที่ผู้ฝ่าฝืนได้ขับรถบนทางเท้า เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงว่าผู้กระทำความผิดเป็นผู้ใด และเมื่อทราบว่าบุคคลใดกระทำความผิด ให้ดำเนินการปรับเป็นพินัยต่อไป หรือหากไม่สามารถระบุตัวผู้กระทำความผิดได้ให้ยุติการดำเนินการตามข้อ ๓.๑.๓

๓.๑.๑.๒ กรณีเจ้าของกรรมสิทธิ์หรือผู้ครอบครองรถเป็นชาวต่างชาติ นักท่องเที่ยว หรือคนต่างด้าว^๒ ที่ไม่มีที่พำนักเป็นหลักแหล่ง^๓ ให้มีหนังสือสอบถามที่อยู่ทีบุคคลดังกล่าวได้แจ้งไว้กับสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง เมื่อทราบที่อยู่แล้ว ให้มีหนังสือแสวงหาข้อเท็จจริงที่ออกจากระบบ AI (โครงการกวดขันรถยนต์ รถจักรยานยนต์ จอดหรือขับขึ้นทางเท้าด้วยเทคโนโลยี AI) พร้อมภาพถ่ายการกระทำความผิดจากกล้อง CCTV ด้วยเทคโนโลยี AI (Artificial Intelligence) เพื่อขอเชิญพบให้ข้อเท็จจริงว่าใครเป็นผู้กระทำความผิดที่แท้จริง ภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ตามแบบหนังสือแสวงหาข้อเท็จจริงของเจ้าหน้าที่ของรัฐ (แบบ AI ๐๒) ที่แนบ

(๑) กรณีพ้นกำหนดระยะเวลาไม่มาตามหนังสือขอเชิญพบเพื่อให้ข้อเท็จจริงฯ หรือกรณีหนังสือส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับถูกส่งกลับมายังเจ้าหน้าที่ของรัฐ เนื่องจากไม่มีผู้รับ ผู้รับย้ายที่อยู่ หรือไม่สามารถติดต่อได้ หรือเป็นกรณีไม่สามารถระบุตัวผู้กระทำความผิดได้ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐพิจารณายุติการดำเนินการตามข้อ ๓.๑.๓

(๒) กรณีชาวต่างชาติ นักท่องเที่ยว หรือคนต่างด้าวมาชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว ไม่อาจรับฟังได้ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการปรับเป็นพินัย โดยออกหนังสือแจ้งข้อกล่าวหาตามแนวทาง วิธีการและขั้นตอนการปฏิบัติงานตามกฎหมายว่าด้วยการปรับเป็นพินัย กรณีความผิดตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาด

^๒ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๓๗ คนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว ต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) ไม่ประกอบอาชีพหรือรับจ้างทำงาน เว้นแต่จะได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวหรือกฎหมายว่าด้วยการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว

(๒) พักอาศัย ณ ที่ที่ได้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุสมควรไม่สามารถพักอาศัย ณ ที่ที่ได้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้แจ้งการเปลี่ยนที่พักอาศัยต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในสี่สิบสี่ชั่วโมง นับแต่เวลาที่เข้าพักอาศัย

(๓) แจ้งต่อเจ้าพนักงานตำรวจ ณ สถานีตำรวจท้องที่ที่คนต่างด้าวผู้นั้นพักอาศัยภายในสี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาที่ย้ายไป ในกรณีเปลี่ยนที่พักอาศัย และถ้าที่พักอาศัยใหม่อยู่ต่างท้องที่กับสถานีตำรวจท้องที่เดิม คนต่างด้าวผู้นั้นต้องแจ้งต่อเจ้าพนักงานตำรวจ ณ สถานีตำรวจท้องที่ที่ไปพักอาศัยใหม่ภายในสี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาที่ไปถึงด้วย

(๔) ถ้าเดินทางไปจังหวัดใดและอยู่ในจังหวัดนั้นเกินสี่สิบสี่ชั่วโมง ให้คนต่างด้าวผู้นั้นแจ้งต่อเจ้าพนักงานตำรวจ ณ สถานีตำรวจท้องที่ภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่ไปถึง

(๕) ถ้าอยู่ในราชอาณาจักรเกินเก้าสิบวัน คนต่างด้าวผู้นั้นต้องมีหนังสือแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ ณ กองตรวจคนเข้าเมืองทราบถึงที่พักอาศัยของตนโดยมิชักช้าเมื่อครบระยะเก้าสิบวัน และต่อไปให้กระทำเช่นเดียวกันทุกระยะเก้าสิบวัน ถ้าท้องที่ใดมีที่ทำการตรวจคนเข้าเมืองตั้งอยู่ จะแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ ที่ทำการตรวจคนเข้าเมืองแห่งนั้นก็ได้

ความใน (๓) และ (๔) จะมีให้ใช้บังคับแก่กรณีใดตามมาตรา ๓๔ โดยเงื่อนไขอย่างไร ให้เป็นไปตามที่อธิบดีกำหนด

การแจ้งตามมาตรา ๓๕ คนต่างด้าวอาจไปแจ้งด้วยตนเองหรือมีหนังสือแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ก็ได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

^๓ ความเห็นคณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัย เรื่องเสร็จที่ ๘๔/๒๕๖๗ ประเด็นที่สี่ การส่งคำสั่งปรับเป็นพินัยให้แก่ผู้กระทำความผิดซึ่งเป็นชาวต่างชาติ นักท่องเที่ยว หรือคนต่างด้าว ซึ่งไม่มีที่พำนักเป็นหลักแหล่ง จะไม่มีที่อยู่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร แต่เนื่องจากกรณีที่บุคคลดังกล่าวเข้ามาในราชอาณาจักรนั้น ตามมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ บัญญัติให้คนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว ต้องพักอาศัย ณ ที่ที่ได้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ และเมื่อมีการเปลี่ยนที่พักอาศัยจะต้องแจ้งที่อาศัยต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานตำรวจ แล้วแต่กรณี ด้วย และมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ บัญญัติให้เจ้าบ้าน เจ้าของหรือผู้ครอบครองเคหสถาน หรือผู้จัดการโรงแรมซึ่งรับคนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเข้าพักอาศัย จะต้องแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานตำรวจ แล้วแต่กรณี ด้วย ดังนั้น เจ้าหน้าที่ของรัฐจึงสามารถขอความร่วมมือจากสถานีตำรวจหรือสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองในการตรวจสอบข้อมูลที่อยู่ของบุคคลดังกล่าวได้

และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประกอบระเบียบกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยระเบียบปฏิบัติในการปรับเป็นพินัยของเจ้าหน้าที่ของรัฐในสังกัดกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๖๗ ต่อไป

(๓) กรณีชาวต่างชาติ นักท่องเที่ยว หรือคนต่างด้าวมาชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว ทราบว่าผู้กระทำความผิดหรือผู้ซึ่งเชื่อได้ว่ากระทำความผิดเป็นใคร ให้ดำเนินการปรับเป็นพินัย ตามข้อ ๓.๒ ต่อไป หรือไม่สามารถระบุตัวผู้กระทำความผิดได้ให้ยุติการดำเนินการตามข้อ ๓.๑.๓

๓.๑.๑.๓ กรณีเจ้าของกรรมสิทธิ์หรือผู้ครอบครองรถเป็นคนต่างด้าวที่เข้ามาทำงาน ในประเทศ และมีที่พำนักในประเทศแน่นอน เช่น คนต่างด้าวที่มีใบอนุญาตทำงาน (Work Permit) นักเรียน นักศึกษา เป็นต้น ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการตามข้อ ๓.๑.๑.๑

๓.๑.๑.๔ กรณีเจ้าของกรรมสิทธิ์หรือผู้ครอบครองรถเป็นนิติบุคคล เพื่อประโยชน์ ในการแสวงหาข้อเท็จจริง ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐขอความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นของรัฐหรือเอกชน เพื่อขอทราบ ข้อมูลเกี่ยวกับผู้กระทำความผิดว่าเป็นใคร ตามข้อ ๗ ของกฎกระทรวงการแสวงหาข้อเท็จจริง การรวบรวม พยานหลักฐาน และการชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา พ.ศ. ๒๕๖๖ ดังนี้

(๑) มีหนังสือแสวงหาข้อเท็จจริงที่ออกจากระบบ AI (โครงการกวดขันรถยนต์ รถจักรยานยนต์ จอดหรือขับขึ้นบนทางเท้าด้วยเทคโนโลยี AI) พร้อมภาพถ่ายการกระทำความผิดจากกล้อง CCTV ด้วยเทคโนโลยี AI (Artificial Intelligence) ส่งไปยังเจ้าของกรรมสิทธิ์หรือผู้ครอบครองรถเป็นนิติบุคคล โดยขอเชิญผู้เกี่ยวข้องมาให้ข้อเท็จจริงว่าใครเป็นผู้กระทำความผิดที่แท้จริงภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ตามแบบหนังสือแสวงหาข้อเท็จจริงของเจ้าหน้าที่ของรัฐ (แบบ AI ๐๒-๑) ที่แนบ

(๒) หากพ้นกำหนดระยะเวลาไม่มาตามหนังสือขอเชิญพบเพื่อให้ข้อเท็จจริงฯ และไม่สามารถระบุตัวผู้กระทำความผิด หรือผู้ซึ่งเชื่อได้ว่ากระทำความผิดได้ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐพิจารณา ยุติการดำเนินการตามข้อ ๓.๑.๓

(๓) กรณีนิติบุคคลมาชี้แจงข้อเท็จจริงแล้วทราบบว่า ผู้กระทำความผิดหรือ ผู้ซึ่งเชื่อได้ว่ากระทำความผิดเป็นใคร ให้ดำเนินการปรับเป็นพินัย ตามข้อ ๓.๒ ต่อไป หรือไม่สามารถระบุ ตัวผู้กระทำความผิดหรือผู้ซึ่งเชื่อได้ว่ากระทำความผิดได้ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐพิจารณายุติการดำเนินการตามข้อ ๓.๑.๓

(๔) กรณีนิติบุคคลไม่ให้ความร่วมมือ เช่น ไม่แจ้งชื่อผู้ครอบครองรถฯ หรือพนักงานในสังกัด หรือกรณีหนังสือส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับถูกส่งกลับมายังเจ้าหน้าที่ของรัฐ เนื่องจากไม่มีผู้รับ ผู้รับย้ายที่อยู่ หรือไม่สามารถติดต่อได้ เป็นต้น ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐแสวงหาข้อเท็จจริง ด้วยวิธีการติดต่อโดยตรงกับนิติบุคคลฯ หรือผู้แทนด้วยตนเอง เพื่อขอทราบข้อมูลผู้กระทำความผิดหรือผู้ซึ่งเชื่อ ได้ว่ากระทำความผิด เมื่อได้ข้อมูลของบุคคลดังกล่าวครบถ้วนแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการปรับเป็นพินัย ตามข้อ ๓.๒ ต่อไป หรือหากไม่สามารถระบุตัวผู้กระทำความผิดหรือผู้ซึ่งเชื่อได้ว่ากระทำความผิดได้ ให้เจ้าหน้าที่ ของรัฐจัดทำหนังสือบันทึกข้อความไว้เป็นหลักฐาน และพิจารณายุติการดำเนินการตามข้อ ๓.๑.๓

หากการเข้าพบนิติบุคคลหรือผู้แทนเป็นไปด้วยความยากลำบาก และเจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการประสานจนถึงที่สุดแล้ว ผลปรากฏว่ายังไม่สามารถระบุตัวผู้กระทำความผิด หรือผู้ซึ่งเชื่อได้ว่ากระทำความผิดได้ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐจัดทำหนังสือบันทึกข้อความไว้เป็นหลักฐาน และพิจารณา ยุติการดำเนินการตามข้อ ๓.๑.๓

(๕) กรณีนิติบุคคลเลิกกิจการหรือไม่มีนิติบุคคลนั้นแล้วและยาก ต่อการแสวงหาข้อเท็จจริงว่าผู้กระทำความผิดหรือผู้ซึ่งเชื่อได้ว่ากระทำความผิด ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐพิจารณา ยุติการดำเนินการตามข้อ ๓.๑.๓

๓.๑.๑.๕ กรณีผู้กระทำความผิดเป็นพนักงานหรือคนรับ-ส่งอาหารและสินค้า (Rider) ให้ดำเนินการตามข้อ ๓.๑.๑.๑ โดยอนุโลม

๓.๑.๒ กรณีเจ้าของกรรมสิทธิ์หรือผู้ครอบครองรถเสียชีวิตก่อนหรือหลังพบการกระทำ
ความผิด

(๑) ถ้าเจ้าของกรรมสิทธิ์ หรือผู้ครอบครองรถเสียชีวิตลงไม่ว่าก่อนหรือ
หลังการกระทำความผิด ให้ความผิดทางพินัยเป็นอันยุติโดยเหตุความตาย ตามมาตรา ๓๓ (๒) แห่งพระราชบัญญัติ
ว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ ให้ยุติเรื่องออกจากระบบ AI (โครงการกวดขันรถยนต์ รถจักรยานยนต์
จอดหรือขับขึ้นทางเท้าด้วยเทคโนโลยี AI)

(๒) ถ้าเจ้าของกรรมสิทธิ์หรือผู้ครอบครองรถไม่ใช่ผู้กระทำความผิดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ
แสวงหาข้อเท็จจริงโดยมีหนังสือตามข้อ ๓.๑.๑ ไปยังทายาทของเจ้าของรถหรือผู้ครอบครองรถ เพื่อให้
ข้อเท็จจริงว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิดภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

๓.๑.๓ กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐแสวงหาข้อเท็จจริงแล้วไม่สามารถระบุตัวผู้กระทำความผิด
หรือผู้ซึ่งเชื่อได้ว่ากระทำความผิดได้ ให้ยุติการดำเนินการ^๔

๓.๒ การออกหนังสือแจ้งข้อกล่าวหา

เมื่อได้ข้อเท็จจริงเพียงพอว่าผู้ใดกระทำความผิดหรือมีพยานหลักฐานซึ่งแทบจะไม่มี
ความสงสัยว่าบุคคลนั้นได้กระทำความผิด ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐแจ้งข้อกล่าวหาพร้อมทั้งข้อเท็จจริงและ
ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้ผู้กระทำความผิดทราบ และแจ้งด้วยว่าผู้ถูกกล่าวหาจะมีสิทธิให้การทันทีหรือจะให้
ถ้อยคำภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งก็ได้ (แบบพินัย ๔)

๓.๓ การออกคำสั่งปรับเป็นพินัย

๓.๓.๑ หากพ้นระยะเวลา ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งตามข้อ ๓.๒ แล้วผู้ถูกกล่าวหา
ไม่ชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา หรือหากมีการชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา แล้วเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิด
ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีคำสั่งปรับเป็นพินัย พร้อมแจ้งให้ดำเนินการชำระค่าปรับเป็นพินัยให้แล้วเสร็จ
ภายใน ๑๕ วัน นับจากได้รับคำสั่งและในคำสั่งปรับเป็นพินัยต้องมีช่องทางการชำระค่าปรับเป็นพินัยผ่านระบบ
อิเล็กทรอนิกส์ด้วย (แบบพินัย ๗) โดยให้ส่งคำสั่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปยังภูมิลำเนาของ
ผู้ถูกกล่าวหาหรือตามที่อยู่ของผู้ถูกกล่าวหาแจ้งต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ และให้ถือว่าผู้นั้นได้รับแจ้งคำสั่งปรับตั้งแต่
ครบกำหนด ๑๕ วันนับแต่วันที่ปรากฏในทะเบียนตอบรับ^๕ หรือที่คณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัย
มีความเห็นหรือคำวินิจฉัย

^๔ ความเห็นคณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัย เรื่องเสร็จที่ ๙๓๕/๒๕๖๘ ประเด็นที่สี่ กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐแสวงหาข้อเท็จจริง
แล้วไม่สามารถระบุตัวผู้กระทำความผิดหรือผู้ซึ่งเชื่อได้ว่ากระทำความผิดได้ เจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถพักการแสวงหาข้อเท็จจริงโดยได้รับความเห็นชอบจากหัวหน้าหน่วยงานของรัฐได้หรือไม่ เห็นว่า กระบวนการพิจารณาตีความผิดทางพินัยมุ่งหมายที่จะช่วยให้ผู้ถูกกล่าวหาไม่ต้องเข้าสู่
กระบวนการทางอาญาและลดระยะเวลาการดำเนินคดี โดยการแสวงหาข้อเท็จจริงเริ่มต้นจากเมื่อมีเหตุอันควรสงสัย หรือมีการกล่าวหา
หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐพบเห็นหรือความปรากฏต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐว่ามีการกระทำความผิดทางพินัยเกิดขึ้น เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องรวบรวม
พยานหลักฐานทุกชนิดเท่าที่สามารถจะทำได้ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ต่าง ๆ อันเกี่ยวกับการกระทำความผิดเพื่อให้รู้ว่ามีกรกระทำ
ความผิดทางพินัยหรือไม่ และใครเป็นผู้กระทำความผิด เมื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐมีพยานหลักฐานเพียงพอว่าผู้ใดกระทำความผิดทางพินัยแล้ว ก็ให้มี
คำสั่งปรับเป็นพินัยตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ ดังนั้น เมื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐแสวงหาข้อเท็จจริงแล้วและไม่สามารถ
ระบุตัวผู้กระทำความผิดหรือผู้ซึ่งเชื่อได้ว่ากระทำความผิดได้ กรณีจึงย่อมไม่มีเหตุที่จะทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องแสวงหาข้อเท็จจริงนั้นต่อไป และมีอำนาจ
ดำเนินการหรือยุติการดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนดได้โดยไม่ต้องได้รับความเห็นชอบจากหัวหน้าหน่วยงานของรัฐอีก

^๕ ความเห็นคณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัย เรื่องเสร็จที่ ๘๔/๒๕๖๗ ประเด็นที่สาม กรณีที่คำสั่งปรับเป็นพินัยที่ส่งไปทาง
ไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับถูกส่งกลับมายังเจ้าหน้าที่ของรัฐ เนื่องจากไม่มีผู้รับ ผู้รับย้ายที่อยู่ หรือไม่สามารถติดต่อได้ เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือ
หน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการอย่างไร เห็นว่า มาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ บัญญัติว่า เมื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ส่งคำสั่ง
ปรับเป็นพินัยให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปยังที่อยู่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร
ของผู้ถูกกล่าวหาหรือตามที่ได้แจ้งไว้ต่อหน่วยงานของรัฐแล้ว ให้ถือว่าผู้นั้นได้รับแจ้งตั้งแต่วันครบสิบห้าวันนับแต่วันที่ปรากฏใน ทะเบียนตอบรับ
โดยในกรณีที่ไม่มีผู้รับ หรือผู้รับย้ายที่อยู่ หรือไม่สามารถติดต่อได้นั้น ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมตามคำชี้แจงของผู้แทนบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ว่า
เจ้าหน้าที่ไปรษณีย์จะคืนไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับพร้อมระบุวันที่ที่นำส่งและเหตุขัดข้องดังกล่าวให้ผู้ส่งทราบด้วย ดังนั้น เมื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐได้
ส่งคำสั่งปรับเป็นพินัยตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๐ แล้ว จึงต้องถือว่าผู้ถูกกล่าวหาได้รับแจ้งคำสั่ง ปรับเป็นพินัยตั้งแต่วันครบสิบห้าวัน

การพิจารณาและออกคำสั่งปรับเป็นพินัยให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ ได้รับคำชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา หรือนับแต่วันที่พ้นกำหนดเวลาการส่งคำชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา หากมีความจำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ทำให้การพิจารณาและออกคำสั่งไม่แล้วเสร็จ ให้ทำรายงานต่อผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานครหรือผู้ซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมอบหมายเพื่อขยายเวลาได้ครั้งละไม่เกิน ๓๐ วัน แต่จะขยายระยะเวลาเกิน ๒ ครั้งไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัย

ในกรณีที่ไม่สามารถระบุได้ว่าผู้นั้นกระทำความผิด หรือมีเหตุตามกฎหมายที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่ต้องรับโทษ หรือคดีขาดอายุความแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐสั่งยุติเรื่องและแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหา และผู้กล่าวหาทราบ (แบบพินัย ๓)

๓.๓.๒ เมื่อพ้นกำหนดเวลาชำระเงินค่าปรับตามข้อ ๓.๓.๑ วรรคหนึ่ง หากยังไม่มี การชำระค่าปรับ หรือผู้ถูกกล่าวหาปฏิเสธข้อกล่าวหา ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐสรุปข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย รวบรวม เอกสารและพยานหลักฐานส่งสำนวนให้พนักงานอัยการเพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลตามข้อ ๓.๔ ต่อไป

๓.๓.๓ เมื่อผู้ถูกกล่าวหาได้ชำระค่าปรับเป็นพินัยครบถ้วนภายในเวลาที่กำหนดแล้ว ให้ยุติเรื่องและจำหน่ายคดีออกจากสารบบความ ตามแบบการยุติการพิจารณากำหนดค่าปรับเป็นพินัยหรือ ยุติการปรับเป็นพินัย (แบบพินัย ๓) โดยเงินค่าปรับเป็นพินัยที่ได้รับชำระให้เป็นรายได้ของกรุงเทพมหานคร

๓.๓.๔ ในการพิจารณากำหนดค่าปรับเป็นพินัย ให้พิจารณาให้เหมาะสมกับข้อเท็จจริง ตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ ประกอบข้อ ๖ ของระเบียบ สำนักงานกฤษฎีกาว่าด้วยระเบียบปฏิบัติในการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖^๖

๓.๔ การส่งสำนวนคดีความผิดทางพินัยให้พนักงานอัยการให้ดำเนินการดังนี้

๓.๔.๑ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐจัดทำรายงานการสรุปสำนวน (แบบพินัย ๘) พร้อมรวบรวม เอกสารและพยานหลักฐานอย่างน้อย ดังนี้

(๑) บัญชีแสดงรายการพยานหลักฐานที่แสดงถึงการกระทำความผิดทางพินัยของ ผู้กระทำความผิด และหลักฐานที่ชี้ว่าความผิดได้เกิดขึ้น อ้าง หรือเชื่อว่าได้เกิดในเขตอำนาจศาลนั้น หรือเป็นกรณี ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕

(ต่อจากเชิงอรรถที่ ๖)

นับแต่วันที่เจ้าหน้าที่ไปรษณีย์ได้นำส่งและระบุเหตุขัดข้องดังกล่าวไว้ในใบตอบรับ หากผู้ถูกกล่าวหาไม่ชำระค่าปรับเป็นพินัยภายในระยะเวลาที่ เจ้าหน้าที่ของรัฐกำหนดไว้ในคำสั่งปรับเป็นพินัย เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องดำเนินการสรุปข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย พยานหลักฐาน และส่งสำนวน ให้พนักงานอัยการเพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลตามมาตรา ๒๓ ต่อไป

^๖ พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ มาตรา ๙ ในการกำหนดค่าปรับเป็นพินัย ให้พิจารณาให้เหมาะสมกับข้อเท็จจริง ดังต่อไปนี้

(๑) ระดับความรุนแรงของผลกระทบที่เกิดขึ้นแก่ชุมชนหรือสังคมจากการกระทำความผิดทางพินัย และพฤติการณ์อื่นอันเกี่ยวกับสภาพ ความผิดทางพินัย

(๒) ความรู้ผิดชอบ อายุ ประวัติ ความประพฤติ สถิติปัญญา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพ สิ่งแวดล้อม การกระทำ ความผิดซ้ำ และสิ่งอื่นที่เกี่ยวเนื่องกับผู้กระทำความผิดทางพินัย

(๓) ผลประโยชน์ที่ผู้กระทำความผิดทางพินัยหรือบุคคลอื่นได้รับจากการกระทำความผิดทางพินัย

(๔) สถานะทางเศรษฐกิจของผู้กระทำความผิดทางพินัย

ระเบียบสำนักงานกฤษฎีกาว่าด้วยระเบียบปฏิบัติในการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖ ข้อ ๖ ในการวางระเบียบเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ การกำหนดค่าปรับเป็นพินัยของรัฐมนตรีตามมาตรา ๙ วรรคสาม อย่างน้อยต้องกำหนดให้มีผล ดังต่อไปนี้

(๑) ในการพิจารณากำหนดค่าปรับเป็นพินัย เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องคำนึงถึงข้อเท็จจริงตามมาตรา ๙ (๑) เพื่อกำหนดจำนวนค่าปรับเป็น พินัยในเบื้องต้น จากนั้นจึงพิจารณาข้อเท็จจริงตามมาตรา ๙ (๒) ถึง (๔) ประกอบ เพื่อใช้เป็นเหตุในการลดหรือเพิ่มจำนวนค่าปรับเป็นพินัยที่ได้ กำหนดไว้ในเบื้องต้น

(๒) ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดทางพินัยได้รับผลประโยชน์จากการกระทำความผิดทางพินัยจำนวนค่าปรับเป็นพินัยต้องไม่ต่ำกว่า ผลประโยชน์ที่ได้รับ แต่ต้องไม่เกินอัตราขั้นสูงที่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยกำหนดไว้

(๓) ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดทางพินัยมีฐานะยากจนและกระทำความผิดด้วยความจำเป็นเพื่อยังชีพของตนและครอบครัว ให้เจ้าหน้าที่ ของรัฐกำหนดค่าปรับเป็นพินัยในอัตราต่ำที่สุดเท่าที่จะทำได้แต่ต้องไม่ต่ำกว่าห้าสิบบาทหรือไม่น้อยกว่าอัตราขั้นต่ำที่กฎหมายกำหนดไว้ แล้วแต่กรณี โดยมีให้นำความใน (๒) มาใช้บังคับ

(๒) เอกสารการสั่งปรับ

(๓) กรณีผู้ถูกกล่าวหาเป็นบุคคลธรรมดา ต้องมีเอกสารซึ่งปรากฏชื่อตัว ชื่อสกุล เลขประจำตัวประชาชน และรูปภาพ เช่น สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน สำเนาข้อมูลทะเบียนราษฎรซึ่งพิมพ์จากฐานข้อมูลทะเบียนกลางของกรมการปกครองด้วยระบบคอมพิวเตอร์ สำเนาหนังสือเดินทางในกรณีเป็นบุคคลต่างด้าว (ต้องปรากฏที่อยู่ปัจจุบันของผู้ถูกกล่าวหา)

(๔) กรณีผู้ถูกกล่าวหาเป็นนิติบุคคล ต้องมีเอกสารซึ่งปรากฏรายละเอียดเกี่ยวกับนิติบุคคล เช่น หนังสือรับรองนิติบุคคลจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ (ต้องปรากฏที่อยู่ปัจจุบันของผู้ถูกกล่าวหา) เป็นต้น

(๕) ประกาศที่รัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายกำหนดตำแหน่ง

(๖) เอกสารการมอบหมายงานหรือคำสั่งตั้งให้รับผิดชอบงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

(๗) บัตรประจำตัวข้าราชการหรือคำสั่งแต่งตั้ง

(๘) สำเนากฎหมายระดับพระราชบัญญัติหรือกฎหมายลำดับรอง รวมทั้งประกาศหรือคำสั่งของผู้บังคับบัญชาหรือหน่วยงานของรัฐที่แสดงให้เห็นว่าเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีอำนาจปรับเป็นพินัยตามกฎหมาย

(๙) เอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง

๓.๔.๒ ให้ส่งสำนวนคดีความผิดทางพินัยให้สำนักเทศกิจตรวจสอบก่อนที่จะส่งให้พนักงานอัยการ โดยต้องส่งถึงสำนักเทศกิจก่อนคดีขาดอายุความไม่น้อยกว่า ๖๐ วัน (อายุความ ๒ ปี นับแต่วันกระทำความผิด) และให้จัดส่งในรูปแบบเอกสารและในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์เป็นไฟล์ประเภท PDF หรือ PDF/A ส่วนรูปภาพให้บันทึกเป็นไฟล์ประเภท JPEG โดยส่งในรูปแบบอุปกรณ์บันทึกข้อมูล (แผ่น CD) ตามหนังสือสำนักงานอัยการสูงสุด ที่ อส ๐๐๐๗(พท)/๑๔๔๓๔ ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๖ เรื่อง แนวปฏิบัติในการส่งสำนวนคดีความผิดทางพินัยให้พนักงานอัยการ

๓.๔.๓ เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องเสนอเรื่องตามลำดับชั้นเพื่อให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือผู้ซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมอบหมายมีหนังสือส่งสำนวนให้อธิบดีอัยการศาลแขวง หรืออธิบดีอัยการศาลอาญาในเขตอำนาจ

การส่งสำนวนให้อธิบดีอัยการศาลแขวง หรืออธิบดีอัยการศาลอาญาต้องส่งถึงก่อนคดีขาดอายุความไม่น้อยกว่า ๔๕ วัน (อายุความ ๒ ปี นับแต่วันกระทำความผิด)

๓.๔.๔ สำนวนคดีความผิดทางพินัยที่พนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้อง ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือผู้ซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมอบหมายพิจารณาและทำความเข้าใจหรือไม่เห็นด้วยกับคำสั่งไม่ฟ้องต่อจากคำสั่งไม่ฟ้องของพนักงานอัยการ และเมื่อทำความเข้าใจแล้วให้ส่งสำนวนคดีความผิดทางพินัยคืนไปยังสำนักงานคดีของสำนักงานอัยการสูงสุดเพื่อให้พนักงานอัยการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

๓.๔.๕ ภายหลังจากส่งสำนวนคดีความผิดทางพินัยให้พนักงานอัยการแล้ว หากปรากฏข้อเท็จจริงว่าผู้ถูกกล่าวหาชำระค่าปรับเป็นพินัย หรือทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับเป็นพินัย ทั้งนี้ ไม่ว่าจะครบถ้วนหรือไม่ก็ตาม หรือมีการชำระค่าปรับตามที่เปรียบเทียบในความผิดอาญาที่เกี่ยวข้องกับคดีความผิดทางพินัย หรือปรากฏข้อเท็จจริงอื่นอันเป็นข้อสำคัญแห่งคดี ให้สำนักงานเขตมีหนังสือแจ้งพนักงานอัยการพร้อมส่งพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องโดยเร็ว และในกรณีที่พนักงานอัยการมีคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงเพิ่มเติม ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐแสวงหาข้อเท็จจริงเพิ่มเติมและส่งผลการแสวงหาข้อเท็จจริงเพิ่มเติมต่อพนักงานอัยการภายในระยะเวลาที่กำหนด หากไม่สามารถดำเนินการได้หรือมีเหตุขัดข้องประการใดให้แจ้งพนักงานอัยการทราบโดยเร็ว

๓.๕ กรณีส่งคำร้องต่อศาล

๓.๕.๑ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยื่นคำร้องด้วยตนเอง คำร้องที่ต้องยื่นต่อศาลมีดังนี้

(๑) คำร้องเพื่อให้กำหนดค่าปรับเป็นพินัยต่ำกว่าที่กฎหมายบัญญัติไว้

(๒) คำร้องขอทำงานบริการสังคม หรือทำงานสาธารณประโยชน์ แทนค่าปรับเป็นพินัย

๓.๕.๒ ผู้กระทำความผิดทางพินัยต้องเป็นบุคคลธรรมดา และ

(๑) กระทำความผิดเพราะเหตุแห่งความยากจนเหลือหนทาง หรือเพราะความจำเป็นอย่างแสนสาหัสในการดำรงชีวิต ผู้นั้นสามารถยื่นคำร้องเพื่อขอศาลให้กำหนดค่าปรับเป็นพินัยต่ำกว่าที่กฎหมายบัญญัติ หรือขอทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับเป็นพินัยได้ หรือ

(๒) ไม่มีเงินชำระค่าปรับเป็นพินัย อาจยื่นคำร้องโดยแสดงเหตุผลอันสมควรเพื่อขอทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับเป็นพินัยได้

โดยผู้กระทำความผิดต้องไม่โต้แย้งคำสั่งปรับเป็นพินัยและทำเป็นคำร้องยื่นต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ (แบบพินัย ๙ และแบบพินัย ๑๐)

กรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐทราบเองว่ามีกรณีตามวรรคหนึ่งและผู้กระทำความผิดทางพินัยยินยอมให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยื่นคำร้องเพื่อให้ศาลพิจารณาและมีคำสั่ง (แบบพินัย ๑๑)

๓.๕.๓ เมื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับคำร้องหรือทราบเอง ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยื่นคำร้องที่ศาลเขตอำนาจ หรือยื่นผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการดำเนินคดี (Court Integral Online Service : CIOS)

๓.๖ ความผิดทางพินัยเป็นอันยุติด้วยเหตุ ดังนี้

(๑) ชำระค่าปรับครบถ้วน

(๒) ทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับเป็นพินัยครบถ้วน

(๓) โดยความตายของผู้กระทำความผิด

(๔) เมื่อการกระทำอันเป็นกรรมเดียวเป็นทั้งความผิดทางพินัยและความผิดอาญา ซึ่งความผิดอาญาเป็นความผิดที่เปรียบเทียบได้ และได้มีการชำระค่าปรับตามที่เปรียบเทียบแล้ว

(๕) เมื่อมีกฎหมายออกใช้ภายหลังการกระทำผิดยกเลิกความผิดทางพินัยเช่นนั้น

(๖) เมื่อคดีขาดอายุความ (อายุความ ๒ ปี นับแต่วันกระทำความผิด)

การยุติการปรับเป็นพินัยต้องทำเป็นหนังสือระบุวัน เดือน ปี และลงลายมือชื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยหรือลายมือชื่อขององค์คณะทุกคน แล้วแต่กรณี (แบบพินัย ๓)

๓.๗ การรายงานผลการดำเนินการปรับเป็นพินัย

ให้สำนักงานเขตรายงานผลการดำเนินการให้สำนักเทศกิจทราบ เป็นไปตามแบบรายงานที่สำนักเทศกิจกำหนด

ข้อ ๔ ในกรณีที่มีเหตุพิเศษสมควรปฏิบัติเป็นอย่างอื่น หรือที่ไม่มีกำหนดไว้ในแนวทางนี้ ให้เสนอปลัดกรุงเทพมหานครพิจารณาสั่งการเป็นกรณีไป